

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, Februárius' 2-dikán, 1827.

P o r t u g a l l i a.

Haa' Londoni és Párisi Ujságleveleket megtekintjük, azt vehetjük észre belőlök, hogy ezen Országnak állapota még nem olly közel van a' bizonyos alapokon való nyugváshoz, mint eleintén némellyek gondolták. Itt következnek egymás után a' Londoni Ministeriális Kurir, az ugyan odavaló Oppozitziós Morning-Chronicle, 's a' Párisi Ultra-royalista Quotidienne levelezőjöknek ezen tárgyat illető elé adásaik.

A' Londoni Kurir' szavai Jan. 16-dikán: — „A' Lisbonai ujságlevelek, melyek a' múlt éjjel érkeztek-meg ide: es Jan. 2-dikáig szollanak, nem olly nagyon fontosok, mint várhattuk volna. Azon tudósításokból, melyek több Constitúziós Vezérektől érkeztek a' Régenséghez, a' látszik, hogy az Insurgensek olly tüzesen látnak a' munkához, hogy az említett Constitúziós Kommandánsoknak szüntelen talpon kellett állani, hogy az Insurgensektől meg ne lepettessenek, melly végre azokat szüntelen nyomozni, 's mozdulásaikat szüntelen szemmel tartani kéntelenítettnek, a' nélkül, hogy őket verekedésre vehetnék. Ez a' felettébb fárodságos hadakozás' módja nem soká az Országnak igen terhes 's a' Constitúzió ügyének igen veszedelmes lehet. A' mi sergeink már kiszállva vagynak; az ez által okoztatott első érzés elmúlt; 's ezen érzés az Insurgensekre nézve helyes-séggel nem megrettenési érzés vala; a' mi sergeinknek kiszállása nem zavartamag az ő plánumjokat. De mi ezen éppen nem tsudálkozhatunk; mint hogy ők

kétségbeesési játékot jádzanak, mellyet nékiek végig ki kell jádzeni. Ennek felet-te ahoz is számot tartanak, a' mit ők, mint a' mi közbejövételünknek kétségés karakterét úgy tekintenek (vagy, hogy kétség-esnek tartják, hogy kötelesek lettünk volna a' közbejövételre). Talán úgy gondolkoznak, hogy addig, míg Spanyol ország magát, legalább külső tekintettel, a' tsatázásban való részesüléstől megtartóztatja, mi is tsendes nézőji leszünk a' Portugalliai két hadakozó részek között folyó polgári hadakozásnak. Ezen tekintetben nagyon fontosok lehetnek a' Lisbonából közelébb megérkezendő tudósítások, mint hogy ezek kétség kívül meg fogják fejteni azt a' titkot, hogy mitsoda féte módok, vagy plánum szerént fogják a' Portugallianban össze gyülekezett Britannus sergek a' magok munkájokat folytatni kezdeni? — Hogy a' Viseui és Almeidai várakat a' Rebellisek elfoglalták, az a' Kurirban is megemlítettik.

A' Quotidienne e'képpen beszélt Jan. 20-dikán: — „Egy Ujság Bordeaux városában, melly eleintén az Insurgensek' nagy erejít 's azután az ő szerentsés előre-való haladássokat is tagadta, most egy fordulást, mellyet az Insurgensek tettek, olly szinbe öltöztetve ad elé, mint ha megverettettek volna, 's nem veszi eszébe, hogy éppen ezzel mutatja-meg, hogy Marqui Cháves, a' helyett hogy vissza felé vonná magát, még Déc. 28-dikán is tellyes erővel nyomult előre Lisboa felé. E'képpen szoll tudniillik a' nevezett Ujság:

— „A' Constitúziós vezérek Claudinó és Azeredó, Aug. 28-dikán bémentek Viseu várába, 's az Insurgens sergek onnét kijöven, Manguelde felé mentek-el. Constitúziós Vezér Villa-Flor meghívta a' Koimbrai Kommandánst Oberster Pintót, hogy vegye útját Murcellába, mint hogy Marqui Chávesnek, minekutánna a' Mondégón által ment, ezen ponton (Murcellán) kell által-útozni.“ A' Mondégó vize, melly mellett Coimbra fekszik, által-vágja a' Viseu felől Lisbonába menő utat. Mint hogy tehát megvallja az elől nevezett Ujság, hogy Marqui Cháves azután, hogy Viseut elhagyta, által-ment a' Mondégón, ez által megvan mutatva, hogy egyenesen Lisbona felé nyomul. *Quod erat demonstrandum.* Megeshetett ugyan az, hogy Claudinó és Azeredó Visenbe, az Insurgenseknek onnét való kijöveleik után bémentek; hanem, mint hogy a' Marqui Cháves' armádájának elejibe a' maga útjában semmi gátat tenni nem próbáltak, innen kéntelenek vagyunk azt kihozni, hogy nem volt arra elég erejek. Egyéb eránt, magok a' Londoni levelek is nyilván jelentik, hogy Portugalliában az Insurgensek melly jólállanak, 's hogy pénzek is elég van. Ugyan az Anglusok magok, kik a' Lisbonában lévő Clinton' armádájához tartoznak, legkissebb titkot sem tsinálnak az ő leveleikben a'-felől, hogy melly szembetűnő lágymelegséggel fogadták őket Lisbonában, és hogy ők tartanak valamitől. Minden környülállások azt mutatják, hogy Lord Beresford egy Portugallus katonát se fog megtartani a' maga vezérlése alatt. Egy Portugallus Regiment, melly az Anglusoknak Lisbonába lett beszállások előtt inét elútozott, egészen által-ment az Insurgensekhez, 's az Elvási örző sereg ahoz készül, hogy az Almeidában történt példát kövesse. Az Anglusok nem tsak a'

Portugallus katonáknak rosszindulatjok ellen panaszkodnak, hanem a' Constitúziós Generálisoknak lassúsága ellen is. Az ő ítéletjek szerént Azeredó és Villa-Flor még semmit se tettek; és ez igaz is, melyből megítélhetjük, hogy mennyi hitelt adhasunk az ő tudósításaiknak. —

„Általjában vévén a' dólgot úgy látszik, hogy a' mi Portugalliából érkezett legújabb tudósításaink azt a' Londonban magános levelek által elterjedett hírt, hogy Marqui Cháves Jan. 3-dikán már Coimbra és Lisbona között állott volna, megválóságosították.

„A' mi Oportót illeti, mindenek azt mutatják, hogy, ha az Insurgensek ezen várost még eddig el nem foglalták, ennek okka nem egyéb lehet, hanem tsak az, hogy az Insurgensek és a' várban lévő Constitúziós Generálisok között olly egyetértés áll-fenn, hogy az Anglus sergeknek az abba való bemenetelt nem fogják megengedni; melly vélekedés annyival hitelesebb, hogy, sem a' Lisbonai sem a' Londoni ujságlevelek nem jelentik, hogy még eddig ezen ponton Anglus sergek kötöttek volna ki.“

A' Morning Chronicle ellenben következő módon magyarázza a' Marqui Chávss sergeinek mozdulásait és azokét is, mellyek az ő háta megett dolgoznak: —

„A' Cháves plánuma eleintén a' volt, hogy egyenesen Oportónak nyomuljon, míg azalatt Mageesse, dél-kelet felől Spanyol országból Portugalliába benyomulván, Lisbonát fenyegetné. Azonban mind ketten megtsalattak reménségekben; mint hogy ámbár melly sok pénzt kiosztottak is a' nép közt, tsakugyan még seszaporithatták sergeiket olly nagyra, mint reménlették vala. Mageesse azonközben Spanyol országba vissza kergettetvén, ott, akár mit beszéljen is Minister Salmón, őtet minden polgári, katonai, és papi Tisztikarok igen jól fogadták, újra minden-

nel felkészítették őket; pénzt is adtak nekik, melly, mint mondják, Frantzia országból vette oda az útját; 's így felkészítve, ismét elkísérték őket a' Portugalliai határokra. Most ezen Mageesse' sergei vagynak őrizeten Almeida-ban. A' Marqui Cháves' háta megett dolgozó Insurgens osztály 500 emberből állott; Spanyol puskákkal volt felkészülve, 's Oberster Kachapucz által vezéreltetett. Ezen Osztály, minden hozzá tartozó Guerilákkal egyetemben úgy megveretett a' Constitúziósok által, hogy a'-helyett, hogy a' Salamandei keskeny utakat megnyithatta volna a' Braga felé való elenyomulásra, mint Marqui Cháves megparantsolta vala, Tra-los-Montesben maradni 's ott az időt minden dolog nélkül vesztegetni kéntelenített. Maga Marqui Cháves által-ment a' Douro vizén Lamegónal, ezen várost elfoglalta, 's ott Insurgens Régenséget nevezett-ki. Látván azonközben, hogy semmi segítő sergek nem érkeznek hozzá, 's a'-felől is tudósítván, hogy Oportó minden féle külső-belső megtámogatás ellen tellyes bátorságba volna helyheztetve, eltért az Oportói útról, és Viseut vette erányba.

„Ezen fordulás; mellyet ő Tondelán által tett, nyilván mutatja, hogy Coimbra-t akarta elfoglalni: de ebben is gáttat tettek néki a' Constitúziósok, mellyet ők illy plánum szerént hajtottak végre: Claudino 600 emberekkal Amarante városához nyomult, Oportónál által-ment a' Dourón, 's Aveiró felé vette útját, hogy az Alsó Beirában fekvő Constitúziósokkal egyetértve folytassa további fordulásait. Az eredő ugyan-ezen tartományban minden hozzá tartozó tsapatokat egybe hívatván, elejikke ment az Insurgenseknek, 's az ő előljáró csoportjokat Tondelában találván, azt innét elkergette, 's ő-maga Viseut vette erányba. Gróf Villa-Flor is ügyes fordulást tett; Guardát, hol ad-

dig tanyázott oda hagyta, 's Celorik-ön által ő is Viseut vette erányba. Marqui Cháves tehát most, Claudinót a' maga jobbánál, Villa-Flort a' baljánál, Azerédót pedig magával szemközt állani látja; melly szerént Marqui Cháves nem tehet egyebet, hanem hogy Almeida felé fogja futását venni, ha tsak azt fel nem tehetjük, hogy a' Spanyol határokról új segítő sergek nem érkeznek hozzá; különben minden felől körül fog a' Constitúziósok által kerített. Azt pedig, hogy Spanyol országból újabb sergek ne menjenek az ő segítségére, tsak az okozhatja, ha Angllából még egy újabb fegyveres Osztály indítatik útnak a' Portugallus partok felé.“

A' Párisból Jan. 25-dikán indúlt Quotidienne azt erőssíti, hogy a' Tágus mellett Abrantes nevű kistsiny város a' Portugalliai Extremadurában kinyilatkoztatta, hogy ő az Insurgensekkel tart, 's kikergette onnét a' Constitúziós katonákat.

Újabb tudósításokban ezeket találjuk Portugalliából:

A' Csillag azt írja valami magános levél után, a' melly Januárius' 6-dikán indúlt Lisbonából, hogy az azon napig oda kiszállott Anglus ármáda 5300 emberekből állott. Minden napokon érkeztek a' szállító hajók. Két Regimentek Gibráltárból, 's Irlandiából is két Regimentek minden órán várattattak. A' megérkezett sergeknek tisztjeik szorgalmatosan vásárlották az Öszvéreket és tereh-hordozó lovakat begázsiájiknak szállítására, hogy az első parantsolatra azonnal kiindúlhassanak a' fő városból a' tartományokra.

Egyéb tudósításokban, mellyek ugyan Jan. 6-dikán indúltak Lisbonából, illy Czikkelyt találunk: — „

„Már most lovas és ágyúzó tsapatokkal is kezdenek megérkezni a' hadi és szállító Anglus hajók. A' mennyi Anglus

katona még eddig Portugalliába megérkezett, mind Lisbonában tartózkodik.

„A' tsatázó mezőkről most semmi történeteket nem tudunk; tsak azt tudjuk, hogy Marqui Cháves vissza felé halad (ezt nem hiszi a' Quetidiene), és Felső-Beirát ismét elhagyták az Insurgensek. Négy Constitúziós Generálisok, Claudinó, Azerédó, Silveira János, és, Gróf Villa-Flór, sergeiket özsze tsatolva nyomúlnak az Insurgensek után; bal szárnyokat a' Tamegának és a' Dourónak támoztották, a' jobb, Guardánál áll: minden nap' várják a' tudósítást, hogy valamelly vég-határozású özszsapsapás fordúlt elé.

Spanyol Ország.

A' Madridban őrizeten állott 2 Helvétus Regementek Jan. 12-dikén kezdve, 4 egymás után következett napokon indultak útnak Frantzia ország felé. Kassájokat magokkai vitték. A' 200 emberekből álló beteg tsapat, minden Orvosaival egyetemben, egy gyalog Osztály 's egy ágyú által kísértetve, 16-dikban indult útnak a' sereg után.

Francia Ország.

Jan. 20-dikán a' S. Denisi templomban, hol a' Frantzia Királyok' temető bóltja találtatik, 's a'-hol ezen napon a' XVI-dik Lajos emlékezetére tartottak halotti tiszteletet, borzasztó szerentsétlenség érte a' mult Revolútziónban igen nevezetessé lett Herczeg Talleyrandot. Mint Fő Kamarás ő is jelen volt ezen szomorú Istentiszteleten; 's éppen kilísérte vala Angoulem K. Herczeget a' templomból, 's hintőjét várta, hogy belé üljön, midőn egy ember melléje közelítvén olly ütést ejtett a' feje' tetején, hogy hátra felé egyszerre a' földre terült, 's a'-mint leesett, a' fején nagyon veszedelmes sebet kapott. A' Kir. Test-

őrző sereg Kapitánya a' Luxemburgi Herczeg éppen mellette állván, a' gyilkost azonnal elfogatta, ki a' Politziai katonák' kezébe adatván, legkissebb tagadás nélkül megvallotta, hogy az ő neve Maubreuil — 's későbbi kikérdeztetésben azt a' nyilatkoztatást tette, hogy ő az által, hogy Herczeg Talleyrandon ezen tsapást ejtette, ámbár őtet ezen Herczeg tellyesen szerentsétlenné tette, tsakugyan nem egyéb-re célzott, hanem tsak, hogy egy olly Spektákulumot, lármát, okozzon, melynek következésében őtet az Itélőszék' elejibe állítsák, a'-hol ő igen fontos dolgokat fog majd felfedezni.

A' Biographie-des-Vivans (az élők' élet' leírása), következő környűllásokat beszéll ezen Maubreuil felől: —,

„Maria-Arnaud-Gucrry-Maubreuil egész neve ezen gyáva gyilkosnak. Ő 1780-tájban született Kis-Britannában, 's minekutánna a' Frantzia ármárával néhány táborozásokban jelen-volt, végre a' Westphaliai Király Bonaparte Jéromos' szolgálatjára állott. Mikor a' Szövetségesek 1814-ben Párisba bémentek, akkor ő is ott volt, 's a' piatzokon szörnyű lármás beszédeket tartott a' Bitangoló ellen. Néhány napok mulva azt hirdette magáról, hogy rá volna bízva, hogy a' Korona-gyémántjait, mellyeket a' Bonaparte-familia elvitt, szerezze vissza, melyre nézve ő a' Fontainebleau-i úton a' Westphaliai Királynét, a' Bonaparte Jéromos Feleségét, a' ki Würtembergi Királyi Herczegaszszony, előltalálván, annak szeke-rét megállította, 's arrol néhány ládákat elragadozott, mellyekben sok drágaság találtatott. Az akkori Frantzia Király ugyan ezen kintses ládákat későbbre a' Királyi Herczegaszszonynak vissza adatta, egygyen-kívül, melynek veszett neve költ, 's a' melyben igen sok kints találtatott. Maubreuil úr ezért elfogattatván, Párisban polgári Itélőszék' elejibe állittatott, de a'

melly kinyilatkoztatta, hogy ezen tárgy nem elejibe tertozó dolog. Tehát szabadon botsáttatott. A' Bonapárte visszaérkezése után az ügy mondatott 100 napi ország-lás alatt ismét fogságra tétetett, melly időben ő egy szörnyű motskolódó írást adott ki a' Királyi Országlás ellen, melynek megjelenése után az ő fogházának ajtaji hirtelen megnyilván, ő abból kijött, 's hamis nevet vévén-fel Brüsszelbe ment, de ott rá esmértek, 's mint a' XVIII-dik Lajos Király' élete után lesekedő embert ismét elfogták 's Gentbe vitték, hol ő a' fogházban magán eret vágott, de nem halhatott-meg, mert az Orvosok vissza hozták az életre, melly után Áchen felé útnak indittatott, hogy a' Prusszus Ítélszékek' kezébe adattassék, de ő az útban elszökvén a' Királynak Párisba való második visszatérésekor oda is vissza ment. Ott 1816 ban ismét fogságra tétetett, azzal vádoltatván, hogy a' Királyi Familiának a' S. Clouidi vidékekről való titkos elvitettetésére plánomot dolgozott volna-ki.

„Az 1817-dik esztendőben a' Würtembergi Kir. Herczegaszszony' kintses ládájáért ismét Fenyítő Politziai Ítélszék elejibe állittatott, de ez is azt mondta, hogy nem oda tartozik a' dolog, 's azt a' Királyi Ítélszék' elejibe útasította, hol ő, maga tartott mentő beszédet a' magaügyében, de olyant, mint ha eszeveszett volna, 's a' Párisban találtató minden idegen Udvaroknak Követjeikhez igen megbántó Írást küldött a' Fejedelmek ellen. Ekkor a' Fő Ítélszék elébb Rouenbe azután Douaibe, az ott lévő Ítélszékek' elejibe igazította az ő perit, hanem mikor már szinte kimondták ellőe az ítéletet, ismét elszökött, melly már 4-dikszertörtént 's ismét Belgiumba, 's innét Angliába ment, melly idő alatt őtet a' Douaiben lévő ítélszék öt esztendei fogságszenvedésre 's 500 Frank birságfizetésre ítélte.“

Párisban 1822-tőben 206 férjfiu és 111 aszszonyok vagy hajadonok ölték-meg magokat, kik között 161 nőtelenek és 156 házasok találtattak: 59-tzen szegénység vagy hívaljok' elvesztése, 21-gyen szeretet, 50-nen játék vagy Lottérta-béli vesztés miatt vetemedtek önn'-gyilkosságra. A' következtetett esztendőben ugyan ott 262 férjfiu és 76 aszszony vagy léány személyek vetemedtek önn'-gyilkosságra: 58-tzan kenyereknek elvesztése, 131-gyen házi kedvetlenség 's életeknek egyéb okokért való megunása, 37-ten szerentsétlen szeretet, 36-tan szerentsétlen játék miatt. Mindnyájok között 186 házosok és 164 nőtelenek találtattak. Páris körül és Párisban 1822-ben, 266 személyeket huztak-ki halva a' vízből, kik között 60 aszszony vagy léány személyek találtattak; hanem 40-nen ismét vissza hozattattak Orvosi segedelem által az életre. — 1823-ban 286-tot huztak-ki ugyan ott a' vízből, kik közzül 49-tzet hoztak vissza az életre. Aszszonyszemélyek 69-tzen voltak köztök. Ugyan Párisban 280-nan bankrotíroztak 1822-tőben.

A' Pairkamara' elejibe Kérelmet adván-bé Gróf Montlosier a' Jesuiták felállittatása ellen, ezen Kérelem hosszas vetekedésekre adott alkalmatosságot. A' Sensi Érsek (Duc-de-la-Fare) így beszélt: — „

„Én egész életemben idegen voltam a' részrehajlás' lelkétől. Nem is nevelttem ezen egy részről illy nagyon dítserített, más részről illy nagyon otsároltatott Társaságnak iskolájiban: de szemlélője lévén az ő szerentsétlen eseteinek és változó sorsainak, kitanulni iparkodtam azon okokat, mellyekből ezek következtek, hogy igazán ítelhessek a' dolog felől. Frantzia Országból a' révolutziónak zivatarai által kikergettetvén, alkalmatosságokat találtam külömkülömb Európai Országokban a' Jé-

és társaságáról való különböző vélekedéseknek megismerésére, 's mindenütt azt vettem eszembe, hogy ezen társaságnak eltöröltetését a' legfelvilágosodottabb emberek igen sajnálják, 's azon rágalmazásokért, mellyeknek ezen Gyülekezet czélzó tényér gyanánt kitétetett, mélyen boszszankodnak, 's az ő Tisztes maradványai eránt nagy betsülettel viseltetnek.

„Ezen Társaság az Austriai Státusokban egész az ő eltöröltetését illető Bullának kiadattatásáig megtartatott, 's Galliziában most is egy Kollégyomot kormányoz leg hasznosabb következássel. Az óta, hogy VII-dik Pius annak visszaállítatását meghatározta, nemcsak hogy minden tiszta Catholikus Státusokba ismét visszaállítatott (millyenek: Spanyol és Két-Szicilia-országok, Modéna, Szárdinia 's többek), sőt még Angliába, Észak-Ámerikába, Belgiumba, és Helvétziába is békapott. Ha ezen Társaságnak nevezetes történeteiben, kiváltképpen pedig az ő új életre való jövetelében a' Gondviselés' munkája megtagadhatatlan, nem szükség hogy még most azon további okokat, mellyek mind ezeknek elhozóji voltak, vizsgáljuk; emé' minden féle színű Szeztikusoknak, a' hamis Philosophia' Adeptusainak, a' Religió, az Egyház, 's a' Királyság ellenségeinek azon Társaság ellen való Egyesülését, melly az ő plánumainak ellentállott, eszünkbe juttassuk; 's azt elébeszéljük, hogyan lehettek az ő ellenségei olly szerentsések, hogy befolyásaikat még a' Kabinetekbe is bévihessék, a' Parlamentumokat a' magok részekre megnyerhessék, 's e'képpen a' Catholika Religiónak ezen oltalmazó bástyáját felfordithassák.

(A' többi következik).

Olly beszéd folyt Párisban, hogy a' Tudományok' Akadémiája, azzal az elrettentő példaadással se gondolván,

hogy a' Frantzia Akadémiának három nevezetes tagjai, Villemain, Lacrattelle, és Michaud, a' magok tudva lévő voksolásaikért hivatalaikat elvesztették, ugyan ennek példáját követi, 's ő is Kérelmet akar a' Királyhoz készíteni a' nyomtatási szabadság ellen való törvényjavallat ellen.

Azt is beszélük, hogy ha ezen törvényjavallat meg talál erőssítettetni, meg fog Párisban az Ujságok' száma kissebbedni, mint hogy többek öszsze fogják magokat egymással tsatólni. A' Gazette-de-France a' Drapeau-blancal, 's a' Pilote a' Csillaggal fognak öszsze olvadni, valamint már az Aristarque és Quotidienne öszsze olvadtak.

A' Követek' Kamarájának minden tagjaihoz egy kised, alkalmatosság szerént való Írás küldettetett Jan. 19-dikén, melly által a' jóvallatik nékiek, hogy határozák-meg a' Jésuitáknak helyreállítatását.

Lyonban a' Tudományok, a' szép Litteratúra és Mesterségek' Akadémiája, Januárius' 16-kán tartott ülésében Biztoságot nevezett-ki, a' végre, hogy készítsen Kérelmet a' Királyhoz a' nyomtatási új törvény-jovallat ellen.

Görög Ország.

Mársiliából ezeket írták Januárius' 16-dikán az Anglus-Görög Admirálisról Cochranéről: — „

„Lord Cochrané két vagy három napok alatt el fog evezni. — „A' Görög országból érkezett legújabb levelek jelentik, hogy az Észak-Ámerikában építettett Frégát, a' Hellás, megérkezett oda.“

A' Csillag Jan. 23-dikán estve, midőn ezen jelentést Cochranéről kiadta, ezeket tette hozzá, még pedig olly jegyzéssel, hogy ezeket a' tengeri kereskedők-

re nézve nevezeteseknek tartja: „Lord Cochrane most Saint-Tropezben tartozkodik 's egy 400 tonnás Briggnek felkészítésében foglalatoskodik, mellyet 160,000 Frankon vásárlott. A' Brigg 18—24 fontos golyobisú ágyukkal van felkészülve. A' hozzá tartozó hajós-legények most kapják -ki hó-pénzeket itt Marsiliában, hol már tsak a' hajóra ülésnek pillantatját várják. Az Unikornis nevű Korvette, mellyen Cochrane ide jött vala, mint halljuk, elevezett Napoli-di-Romania felé, hova az Anglus-Görög Admirális úr is azonnal el fog evezni, mihent a' Brigg az elindulásra készen leszen. Erössítik, hogy magával 160,000 Frankokat viszen az Admirális úr. —

„Az Admirális úr Frantzia, Anglus, Austriai, Török, és Görög Zászlókat készítettett 's viszen magával, mellyeket azok, kik ezeket készítették, néki ma (nints feltevé mikor) által-adni tartoznak.“

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Yorki Herezeg temetési halottaspompája Jan. 20-dikára volt meghatározatva, melly végre a' holt test 17-dikben a' S. Jamesi palotába vitettetvén, ott, a' közönség' elejébe a' nézésre Jan. 18 dik és 19-dik napjain kitétetett, 's 20-dikban reggeli 8 órakor a' halottal, az annak tiszteséget-tévő sereg a' Királyi palotából, Windsor felé útnak indult, hol a' temetés, azon éjfél-tájra vala meghatározatva, 's a' hol a' holt test az utóbbi Király által épített temető bóltba tétetik-be, melly a' Sz. György Kápolnájával öszszefoglalva lévő épület alatt találtatik.

A' boldogult Herczeg' emlékezetére a' lovas testörző sereg' kaszárnyája előtt, a' Herczegnek testi nagyságához mérséklett szobrot állítanak-fel Generálisi forma ru-

hában, melyre nézve, mint a' Sun mondja, gyűjteményi aláírás nyittatik-ki.

B é c s.

A' marha-húsnak fontját e' folyó Februáriusban, 8 ezüst vagy 20 V. Cz. krajtzárokon mérik.

A' pénzfolyamat Februárius' 1-sőjén; közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji	88 5/16
Az 1820-béli sorsosok,	138 1/4
Az 1821-béli hasonlók,	117 3/5
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 44 3/4 forint. keltek, mind C. ben.	
A' Bankó Aktziák keltek 1053 forinton. Conv. Pénzben.	

Magyar Ország

Posony Jan. 30-dikán. — „E' hónapnak 26-dik, 27-dik, és 29-dik napjain Országos üléseket tartottak, de tsak magok a' Rendek, melly ülésekben, a' Kerületi tanátskozásokban megkészült tárgyak vétettek-fel. Ma a' magánosoknak Correlatiókat illető tárgy tökéletesen el fog végeztetni, 's az Ország' nehézségei is felvétetnek; melly közben a' Nagy Méltóságú Mágnessok, a' Rendek által kidolgoztatott tárgyakat veszik-fel tanátskozásra.

E r d é l y.

Kolósvárt. Januárius 18-dikán 1827.

A' tegnapi nap, az Éváng. Réformátusok itt lévő Fő Oskolájának valóságos innepe volt. Midőn, az 1798-dik esztendő

utolsó Augustussán történt borzasztó égés ezen város nagy részét hamuvá tette, akkor ezen Fő Oskola épülete is, 's azzal együtt az Oskolai Isteni tiszteletet díszesítő Orgona, a' lángok prédája lett. Az oskola épületei ugyan ez időtől fogva, a' Jóltévők kegyessége által, omladékaikból még szebben emelkedtek-fel, de az Oskolai Isteni tisztelet, a' lelkesítő Orgona híjjával volt. Melt. Kis Rhédei Gróf R h é d e i Á d á m Ú r N s Doboka Vármegye Fő Ispanyja, és az említett Fő Oskola Inspector Fő Curátora, és az első Gubernátor Gróf Bánffi György után, kétségen kívül annak leg nagyobb Jóltévője — ezen híjjánosságot kegyesen kipótolta, és a' maga költségén az Oskola nagy Auditoriumába egy igen jeles Orgonát állittatott-fel; melynek felszentelése tegnap Januarius 17-kén délután öt órakor tartatott, egy nagy és fényes, sok más vallásuak jelenlétével díszes gyülekezet előtt. — Mu'sika Director H e y n i s c h Ú r n a k utmutatása alatt, a' tanuló ifjuság, egy felmelő orgonás harmóniával nyitotta meg ezen innepet, melly után Mathézist és Physicát tanító érdemes Professor Tiszteletes M é h e s S á m u e l Ú r, egy igen buzgó és alkalmatosság szerint való könyörgést botsátott az Egek' Urához; kinek gondviselése, ezen Oskola minden viszontagságai között szembetűnő volt. — Elvégződven a' könyörgés, Philosophiát, Jus Naturaet, és Státisticát tanító érdemes Professor, és egyszer'smind az Oskola mostani Rectora, Tekintetes L e n g y e l I s t v á n Ú r, állott-fel, és szív-reható nyomos ékes-szollással, igen jeles beszédet tartott, az É r z é k e n y e d é s ről, 's annak culturába, erköltsiségbe, vallásba való különös bé-folyását előterjesztette, 's meg mutatta, hogy ezen ér-

zékenyedésre, 's az abból következő lelkésedésre, mint minden szépnek, minden nagynak kutfejére, a' nevelésben különös figyelemmel kellene lenni. Szükségtelen ezen ékes beszéd ditséretére hosszasan kiterjeszkedni, elég lesz abból a' következő és a' tisztelt Orátor Úr által, a' tapasztaláson épülő meg győződésből jöhető hathatós rábeszéléssel-el-mondott idéákat, mellyekből az egészre következtetni lehet, ide tenni. „Könnyű lenne meg mutatni hogy a' szomorú, de gyakori tapasztalás szerént, a' külső és belső ember között való külömbséget, a' karakter kitsinségét, és a' szív ebből következő meg romlását az okozza, ha ez az érzékenyedés vagy kifejtetlen marad, vagy rossz directiót vesz magának. Innen van, hogy az ember az ördöggel vetélkedve hazud, pedig szüntelen igaz mondás lebeg ajakain, szeretettel, jószívűséggel tele szája, mikor szíve minden érzéstől üres-fájdalmat és örömet tud mutatni minden belső meg indulás nélkül, ábrázat-vonásaiból felbuzdulást, részvételt lehet olvasni, mikor kebele hideg; nyájasságot mosolyog, mikor ördögi gonosságot forral belsejében, és azt is, ki hozzá leg közelebb van, könnyű észszel meg tsalja: végre e' tsinálja azt, hogy az ember a' társaságba mint Circe a' bájló kétszinség minden mesterségével jelenik meg, 's elejinte el szédit ugyan némely könnyen hívőket, de ezekkel együtt utoljára magát az oktalan állatok sorába alatszonitja-le.“ — Ezen nyomos beszéd után a' tanuló ifjuság egy szív-reható harmóniával rekesztette bé ezt az innepet. — Az Isten tartsa meg ezen Fő Oskola' nagy érdemű Fő Curátorát, ki ezen tudományos intézet pártfogásával, a' haza oltárán szép és nemes áldozatot nyujtott-bé. —